No: 1381 – Mahreç İşareti

SÖKE PAMUĞU

Tescil Ettiren

SÖKE TİCARET BORSASI

Bu coğrafi işaret, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında 26.11.2021 tarihinden itibaren korunmak üzere 08.06.2023 tarihinde tescil edilmiştir.

Tescil No : 1381
Tescil Tarihi : 08.06.2023
Başvuru No : C2021/000494
Başvuru Tarihi : 26.11.2021
Coğrafi İşaretin Adı : Söke Pamuğu
Ürün / Ürün Grubu : Pamuk / Diğer ürünler
Coğrafi İşaretin Türü : Mahreç işareti
Tescil Ettiren : Söke Ticaret Borsası
Tescil Ettirenin Adresi : Yenicamii Mah. Akeller Cad. 76 Söke AYDIN
Coğrafi Sınır : Aydın ili Söke ilçesi
Kullanım Biçimi : Söke Pamuğu ibaresi ve mahreç işareti amblemi, ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde yer alır. Ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde kullanılamadığında, Söke Pamuğu ibaresi ve mahreç işareti amblemi, işletmede kolayca görülecek şekilde bulundurulur.

Ürünün Tanımı ve Ayırt Edici Özellikleri:

Söke Pamuğu; Gloria, Claudia, Carmen, Deltapine, Julia, Lydia, Beyaz Altın, DP396, Famosa, Nazilli 84 tohum çeşitleri kullanılarak Söke ilçesinde üretilen pamuktur. Az çepelli, sarılık değeri düşük, parlak ve uzun liflidir. Söke Pamuğundan elde edilen iplikler ince ve dayanıklıdır. Piyasaya, tohumlarından ayrıldıktan sonra pres makinelerinde balyalanarak arz edilir.

Söke ilçesinde yazın buharlaşmayı ve bitkilerde terlemeyi hızlandıran etezyen rüzgârları hâkimdir. Bu rüzgârlar toprağın nemini düşürerek bitkinin hastalıklara maruz kalmasını önler ve bitki gelişimi hızlanır. Ayrıca Söke ilçesinde don olayının sık görülmemesi, bitki hasarlarını önleyerek pamuk üretiminde verimi artırır.

Söke Pamuğunun ekim dönemi, iklim koşullarına bağlı olarak genellikle nisan ayının son haftasıdır. Hasat dönemi ise, genellikle tohum ekiminden itibaren 150.-155. günün sonunda ve eylül ayının son haftası başlar. Söke ilçesinin yıllık ortalama sıcaklık değeri 17,4°C olup bitkide tarak oluşumunun gerçekleştiği haziran ayında 20ºC'nin üzerinde, çiçeklenme dönemi olan temmuz ayında 25ºC'nin üzerinde, kozaların gelişme dönemi olan ağustos ayında ise 30ºC'nin üzerindedir. Söke Pamuğunda sıcaklık stresine bağlı olarak verim düşmez. Hasat döneminde, sıcaklık 15º C'ye düştüğünde kozalar tam olarak açılır. Hasat döneminde kozaların tam açılması, Söke Pamuğunun sarılık değerinin düşük olmasında etkilidir.

Söke Pamuğunun bazı fiziksel, kimyasal ve renk özelliklerine aşağıda yer verilmektedir.

Tablo 1: Söke Pamuğunun bazı özellikleri

Özellik	En az	En çok
Bitki boyu (cm)	78	85
Koza sayısı (adet)	7	10
Koza ağırlığı (g)	4,8	5,5
Çırçır randımanı (%)	39	44
100 tohum ağırlığı (g)	8,5	9,5
Kütlü pamuk verimi (kg/da)	460	550
Lif uzunluğu (mm)	28	32
Lif inceliği (micronaire)	3,9	4,7
Lif kopma dayanıklılığı (g/tex)	29	37
Lif olgunluğu (%)	0,86	0,87
Lif uzunluk uyumu (%)	84	86
Lif sarılık değeri (+b)	7	8
Renk derecesi	21-1	41-1
Lifteki çepel sayısı (TrCnt)	9	63
Kısa lif içeriği (%)	6	8
Uzun elyaf içeriği (%)	83	87
Lif parlaklık derecesi (Rd)	76	83

Çeperin kapladığı alan (%)	3	6
Eğrilebilirlik endeksi	125	185
Rutubet (%)	7	8,5

Söke Pamuğunun geçmişi eskiye dayanır. Söke ilçesinin tarım ekonomisinde önemli bir yere sahiptir. Bu sebeplerle coğrafi sınır ile ün bağı bulunur.

Üretim Metodu:

Söke Pamuğu üretiminde; Gloria, Claudia, Carmen, Deltapine, Julia, Lydia, Beyaz Altın, DP396, Famosa, Nazilli 84 tohum çeşitleri kullanılır.

Toprak Hazırlığı: Söke Pamuğu üretiminde; öncelikle tarla temizliği ve toprak altı işlemesi yapılır. Söke Pamuğu yetiştirilen topraklarda zamanla pulluk altı ya da taban taşı denilen sert bir tabaka oluşur. Bitki köklerinin gelişmesine engel olan bu sert tabaka kırılır ve sonbahar, kış, ilkbahar sürümleri ile tohum yatağı hazırlanır. Sonbahar aylarında toprak 20-25 cm derinliğinde sürülür ve kış aylarında sürüm işlemi tekrarlanır. Son sürüm olan 15 cm derinlikte ilkbahar sürümü ile tohum yatağı hazırlanır.

Ekim Dönemi: Söke Pamuğunun ekim dönemi iklim koşullarına bağlı olarak genellikle nisan ayının son haftası olup ekim, toprak sıcaklığının 15ºC'nin üstünde olduğu zaman yapılır. Tohumluk çiğit ekilmeden önce merdaneli kültivatörler ile toprak işlenir. Sürgü merdaneyle düzleştirilir ve mibzerle sıraya ekim yapılır. Bir dönüm araziye 3 kg tohum ekilir. Sıra arası 70-73 cm, sıra üzeri 35- 40 cm olmalıdır. Ekim derinliği toprak koşullarına göre yaklaşık 4-5 cm'dir. Tohum 5-10 günde çimlenir.

Söke Pamuğunun iyi gelişip çabuk olgunlaşması için seyreltme işlemi yapılır. Bitkiler henüz 4 yapraklı iken 5-6 cm ara ile seyreltme yapılır. İlk seyreltme işlemi ilk çapalamayla; ikinci ve tam seyreltme ise ikinci çapalamayla birlikte yapılır. Geç ekilmiş ve fazla sulanmış tarlalarda uç alma işlemi uygulanır. Bu işlem; kozalar açılmaya başladıktan sonra bitkinin tepesinden 10-15 cm'lik kısmının kırılması ile yapılır.

Sulama: Söke Pamuğunun su ihtiyacı yaklaşık 500-600 mm'dir. Sulama zamanı ve verilecek su miktarı topraktaki nem durumuna göre belirlenir. Sulama işlemine; tohum ekiminden 45-55 gün sonra başlanır ve 15-20 günlük periyotlarla karık sulama yöntemiyle 4-5 defa yapılır.

Gübreleme ve İlaçlama: Yüksek bağıl nem ve sıcaklık, hastalık ve zararlıların ortaya çıkması için uygun bir ortam oluşturduğundan temmuz ayının son haftası, ağustos ayının ortası ve eylül ayının ikinci haftası ilaçlama yapılır.

Gübreleme işleminde; dekara 14-16 kg saf azot, 6-8 kg saf fosfor olmak üzere azotlu ve fosforlu gübre kullanılır. İlk gübreleme; sulama öncesi temmuz ayının ilk haftasında, ikinci gübreleme ise sulama sonrası ağustos ayının ilk haftasında yapılır.

Hasat Dönemi: Söke Pamuğunun hasadına, kozalar olgunlaşınca başlanır. Söke Pamuğunun hasat edilebilmesi için kozalakların en az % 60'ının açmış olması gerekir. Hasat; tohum ekim tarihine, iklim ve sulama koşullarına göre değişmekle birlikte tohum ekiminden itibaren 150.-155. günün sonunda ve eylül ayının son haftası başlayıp kasım ayının ortasına kadar sürer. Makine ile hasat yapılması durumunda, hasat tarihinden 12-15 gün önce yaprak döktürücü ve koza artırıcı ilaç uygulaması yapılır. Bu uygulamayla liflerin kolay ve temiz bir şekilde hasat edilmesi sağlanır.

Çırçırlama, Preseleme ve Depolama: Hasat edilen pamukların lif ve çekirdeği çırçırlama tesislerinde ayrıştırılır. Tohumlarından ayrılmış Söke Pamuğu prese makinelerinde balyalanarak piyasaya arz edilir. 20°C'de ve %12'den az nemli ortamda 1 yıl muhafaza edilir. 20°C'de ve en çok %8,5 nemli ortamda ise 2 yıl muhafaza edilebilir.

Coğrafi Sınır İçerisinde Gerçekleşmesi Gereken Üretim, İşleme ve Diğer İşlemler:

Söke Pamuğunun geçmişi eskiye dayanır. Söke ilçesinin tarım ekonomisinde önemli bir yere sahiptir. Bu sebeplerle coğrafi sınır ile ün bağı bulunan Söke Pamuğunun tüm üretim aşamaları, belirtilen coğrafi sınırda gerçekleşir.

Denetleme:

Denetimler; Söke Ticaret Borsası koordinatörlüğünde ve katılımıyla Söke İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğünden, Söke Zirai Üretim İşletmesi Tarımsal Yayım ve Hizmet İçi Eğitim Merkezi Müdürlüğünden (TAYEM' den) konuda uzman birer kişinin katılımıyla oluşan 3 kişilik denetim mercii tarafından düzenli olarak yılda bir kez, ayrıca ihtiyaç duyulduğunda ve şikâyet halinde ise her zaman yapılır.

Denetim mercii, aşağıdaki kriterlere bağlı olarak denetim faaliyetlerini gerçekleştirir.

- Üretimde kullanılan tohum çeşitlerinin uygunluğu.
- Ürünün fiziksel ve kimyasal özelliklerinin uygunluğu. Gerekli görülmesi halinde kimyasal özelliklere uygunluk bakımından analiz yaptırılır.
- Özellikle toprak hazırlığı, ekim dönemi ve hasat olmak üzere üretim metoduna uygunluk.
- Söke Pamuğu ibaresinin ve mahreç işareti ambleminin kullanımının uygunluğu.

Denetim mercii, kamu kuruluşlarından veya özel kuruluşlardan veya bunlarda görevli uzman gerçek veya tüzel kişilerden denetimin gerçekleştirilmesi sırasında faydalanabilir veya hizmet satın alabilir. Tescil ettiren, hakların korunmasında hukuki süreçleri yürütür.